

Hanin kufřík

Putovní projekt Mgr. Ilony Horáčkové 2005 - 2009

Vedoucí projektu - Mgr. Ilona Horáčková

Třída - G1B, GPJP Praha 1

Termín - září 2008 až leden 2009

Cíl projektu - umožnit žákům poznat a pochopit holocaust jim přístupnou formou - prostřednictvím dětského hrdiny a kontaktu s pamětníky

Použitá literatura a prameny -

- Hanin kufřík, Karen Levine, Portál, Praha 2003
- Vyprávěj, mámo, jak to bylo, Eva Erbenová, Sefer, Praha 1994
- Deník, Anne Franková, Triáda, Praha 2004
- Deník mého bratra, Chava Pressburger, Trigon, Praha 2004
- ...bylo mi 13, Hugo Fritsch, Pavel Macháček, Zdena Němcová, Vladimír Novák, Grafia, Plzeň 2004
- Příběh Fredyho Hirsche, Lucie Ondřichová, Sefer, Praha 2001
- Říkali mi Leni, Zdeňka Bezděková, Albatros, Praha 1975
- **Video** - Krátký život Anny Frankové, ŽMP 2004
- O zlém snu, ČT
- CD-ROM časopis Domov Martina Glase, Terezín
- **Česká televize** - cyklus Holocaust a Osvětim (videonahrávka)
- **Report**, příběh české židovské rodiny po druhé světové válce, Samuel, Praha 2005

Motto

„...zlo se chová jako plevel. Když ho nehlídáte, když se tváříte, že není, vyroste rychle na každé mezi.“

Tomáš Pěkný, doslov O zlém snu

I. část

Průběh práce na projektu

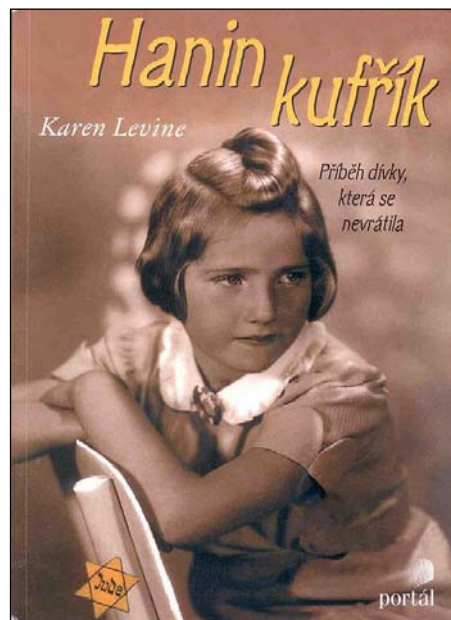
Září až listopad 2008 - společná četba knihy Hanin kufřík a další uvedené literatury, besedy o četbě, dílny, aktivity...

Prosinec 2008 - společná projekce filmů O zlém snu a Krátký život Anny Frankové, besedy o četbě a dokumentech...

Leden 2009 - výročí osvobození koncentračního tábora Osvětim, 27. leden - Den památky obětí holocaustu, prezentace Holocaust (internet), Osvětim (vlastní archiv), účast na dílně Hanin kufřík ve Vzdělávacím a kulturním centru Židovského muzea v Praze...

Průběžně - vlastní dílny a práce žáků - „Zmizelí sousedé“, deportační zavazadlo, Děti píší „Haně“ - dálkový rozhovor s paní Májou Dohnalovou, akrostich inspirovaný jménem Hana Brady, tématem holocaust, hledání jména Hany Bradyové na stěnách Pinkasovy synagogy, ilustrace ke knize, alternativní konec...

Žádnému dnešnímu dítěti naštěstí nepřipadá Hana Bradyová na obálce knihy jiná, nepřemýšlí o tom, proč by měla být méněcenná, proč by měla být zbavena lidských práv, včetně práva na život. I proto, aby tomu tak bylo stále, musíme pracovat na podobných projektech. *IH*

II. část

Almanach

(práce žáků)

Mé deportační zavazadlo

aneb co by si dnešní dítě sbalilo na cestu do neznáma...

- 1000 Kč, nějaké oblečení, mobil, pohled, boty, fotku rodiny... **O.Z.**
- paměťové karty, vkladní knížku rodičů, spacák, zbraň, paprikáš... **O.S.**
- spoustu ponožek a slipů, čepici, teplé oblečení, papíry na malování, knížku, známky na dopis... **J.P.**
- teplou čepici, teplé oblečení, jídlo, baterku, knihy, omalovánky, pastelky, míč... **P.L.M.**
- mobil a sluchátka, nabíječku, troje slipy, ponožky, kalhoty, čtyři trička, 50000000 haléřů, knihu, papíry, penál... **R.V.**

- dvě trička, jedny kalhoty, spodní prádlo, pastu, kartáček, hřeben, mobil, dva plyšáky, ručník, papíry, tužky... **A.M.**
- ponožky, slipy, dva litry vody, dva bochníky chleba, pastu a kartáček, trenky, kalhoty, tričko, mikinu, propisku, knihu, blok, 1000 Kč... **J.K.**
- trenky, dvoje boty, dva kabáty, ponožky, jídlo, spacák, zubní kartáček, dvě knížky, dráždivý sprej, toaletní papír... **A.J.**
- peníze, jídlo, slipy, tepláky, ponožky, teplé boty, boty, mobil, nabíječku, toaletní papír, svítidlo, spacák, kabát, knížku, zubní kartáček, penál... **J.H.**
- zubní kartáček, pastu, teplý svetr, tepláky, mikinu, plyšáka, gumičku do vlasů, bochník chleba, tři PET lahve sody, ponožky, kalhotky... **K.J.**
- kalhotky, ponožky, trička, kalhoty, fotku celé rodiny, hřeben, zubní kartáček, žínku, mýdlo, malilinký ručníček, plyšáka, pět rohlíků a šunku, knížku, papíry, tužky, peníze, balíček cukru, řetízek, hodinky... **P.Š.**
- slipy, trika, tři knihy, spacák, mobil, nabíječku, kalhoty, tužky, boty, ponožky, salám, sýr, kartáček na zuby, mikroradio, mikrosvítidlo, sluchátka, chleba... **J.W.**
- kalhotky, tílka, mikiny, kalhoty, knihy, bonbóny, mýdlo, ručník, tričko, gumičky, šátky, náplast, peníze, pití, tenkou deku, ponožky, kartáčky na zuby, kapesníčky, mobil, hodinky... **J.T.**
- trička, kalhoty, teplou mikinu, bundu, legíny, teplé boty, spodní prádlo, kapesníčky, mýdlo, zubní kartáček, pastu, fotky, peníze, mobil, náplast, knihu, cenné věci, ručník, jídlo - chleba, salám, čokoládu, sůl, cukr, vodu... **S.N.**
- kalhotky, podprsenku, kalhoty, svetr, ponožky, trika, konzervy, piškoty, salám, hodinky, peníze zašité pod podšívku, kartáček na zuby, pastu, mýdlo, ručník, deku, náplast, pastilky na krk, vodu, lék proti zimnici... **K.S.**
- 2000 Kč, kartáček na zuby, kelímek, pastu, hřeben, gumičky, sponky, kapesníčky, hodinky, mobil, kalhotky, podkolenky, trička, ponožky, kalhoty, mikiny, bundy, sandály, crossky, sněhule, tenisky, knížku, klíče, spacák, osušku, vodu, jídlo, plyšáka, karty... **L.H.**
- ponožky, slipy, trička, bundu, svetr, tepláky, teplé boty, láhev s vodou, mobil, propisku, papíry, nevím, kolik mám ještě místa, jestli dost, přibalím hodně rohlíků, jestli málo, začnu přemýšlet, co ubrat, rodinnou fotku... **D.F.**
- zápalky, svíčky, banány, jablka, mandarinky, nůž, vidličku, lžíci, hrnec, vařič, polévky v sáčku, zapalovač, papíry, noviny, knihy, mobil, MP3, sluchátka,

plyšáka, talíř, víno, láhev vody, fotky, okurky, čaj, hrnek, toaletní papír... **K.J.**

- ponožky, kalhotky, trička, mikinu, kartáček na zuby, zubní pastu, ručník, bundu, kalhoty, boty, kartáč na vlasy, bonbóny, láhev vody, náplast, fotky z dětství, šátek, pečivo, knihy, peníze, kapesníky... **A.U.**
- trička, džíny, kalhotky, podprsenky, ponožky, knihu Matylda, tenisky, kozačky, čokoládu, deodorant Rexona, pyžamo, plyšáka ovečku, čepici, lak na nehty, nůžky, pilník, plakát, fotky domova, papíry, známky, obálky, mikiny, bundy, voňavku, hřeben, gumičky, pastu, kartáček, mýdlo... **S.Č.**
- čokoládu 85% kakaa 200g, „supertelefon“, nabíječku na sluneční energii, trička, ponožky, slipy, lovecký salám, „miniradio“, 8 tužkových dobíjecích baterií AA, memoristiky 8Gb 3x, „bonusovku“, „hlasovku“, něco sladkého... (vše v „“ se dá nabíjet „sun in“) **J.K.**
- spacák, spodní prádlo, ponožky, zubní pastu, kartáček, ručník, baterku, bundu, trička, mikiny, čepici, kapesníky, nožik, chleba, půlku másla, salám 30 cm, džíny, zimní kalhoty, pár fotek rodiny, zapalovač, dvě svíčky 20 cm, mýdlo, pero, sešit... **V.B.**
- trička, džíny, kalhoty, knížku, mikiny, bundy, kalhotky, ponožky, boty, 25 Kč, tabulku čokolády s jahodovou náplní, 7 papírů, 7 známek, 7 obálek, seznam adres, mobil, nabíječku, voňavku, Rexonu, oblíbené pyžamo, plyšáka - kravičku, čepice, lak na nehty, nůžky na nehty, pilníček, plakát oblíbeného herce, hřeben, pastu, kartáček... **A.D.**
- dva stroužky česneku, knackebrot, deník, penál, nůž, zapalovač, řetěz, provaz, bouchací kuličky, kleště, kladivo, hřebíky, šperhák, šroubovák, šroubky, trička, kalhoty, slipy, ponožky, zubní pastu, 5 kg mraženého jítrocele, pepřový sprej... **D.P.**
- mobil, nabíječka, slipy, trička, džíny, ponožky, rukavice, šálu, kombinézu, kalhoty, zimní bundu, 3 l vody, 30 dkg salámu, 30 dkg sýra, 30 dkg kuřecí šunky, nabíjecí baterku, kartáček na zuby, zubní pastu, ústní vodu, sprej proti hmyzu, zeleninu, ovoce... **J.V.**
- spacák, kartáček na zuby, pastu, kelímek, ručník, knihu, tužku, blok, fotky, mobil, nabíječku, peníze, trička, tepláky, mikinu, svetr, bundu, ponožky, punčocháče, boty, gumovky, památky, které připomínají domov, chléb, salám, sladkosti, med, sirky, svíčky... **A.D.**
- trička, kalhoty, mikiny, ručník, pastu, kartáček, hřeben, dva mobily, penál s tužkami, kalhotky, učení na češtinu a biologii, chléb, 3 rohlíky, čokoládu, blok, boty, ponožky, knížku, klíče od bytu, 5 svíček, sirky, nabíječku, pepřový sprej... **S.N.**

- všechno oblečení o dvě čísla větší, peníze, mobil, nabíječku, 5 l vody, léky, obvazy, spacák, polštářek, medvídko, 5 knih, 15 časopisů, 500 papírů, 2 pera a náplně, ořezávátko, gumu, tužky, brýle, pastelky, obraz mé rodiny a zvířátek, jídlo - bonbóny, křupky, chleba, konzervy, trvanlivé potraviny; kalhotky, kalhoty, trička, svetry, bundu, ponožky, teplé boty, plastový hrnek, toaletní papír, kapesníky... **T.S.**

A co měli v kufříku ti, kteří museli opravdu do transportů?

Eva Erbenová panenku Haničku, několik tužek a deník...

Hana Bradyová spací pytel s vůní domova...

Martin Glas Foglarovu knihu Záhada hlavolamu...

Mája Dohnalová Zpěvy staré Číny, Máj, Balady a romance, kalendářik a tužky...

Eva Vaňousová si ještě z Terezína do Osvětimi vezla učebnici ruštiny a kapesní hřebínek, který dostala od maminky k osmnáctým narozeninám...

Kateřina Pošová Bibli...

Děti píší „Haně“

Protože skutečná Hana Bradyová už nám na naše otázky odpovědět nemůže, požádali jsme paní Máju Dohnalovou, která byla jednou z takových „Han“, aby odpověděla dětem na to, co by rády věděly. Za vyčerpávající a velmi otevřené odpovědi jí moc děkujeme.

Dálkový rozhovor s Májou Dohnalovou

Milá děvčata, milí chlapci,

děkuji vám za vaše inteligentní a věcné otázky, moc mě váš zájem potěšil. Nejprve bych vám chtěla vysvětlit rozdíl mezi ghettem a koncentračním táborem, pro případ, že by to někdo z vás nevěděl.

Ghettem bývá většinou uzavřená část města, obydlená jedním typem obyvatelstva - židovské, rómské, černošské ghetto... Lidé tam žijí v rodinách a v rámci ghetta se mohou volně pohybovat a vlastnit nějaké věci.

Koncentrák dělí muže a ženy, lidé jsou zavření odděleně, majetek nemají žádný, svoboda pohybu je velmi omezená. Vlastní (krátce) jen to, co mají na sobě, styk s fašisty je mnohem častější než v ghettu.

Osvětim byl základní tábor, byly v něm cihlové domy.

Březinka byla 2km od základního tábora, byly tam dřevěné baráky, dříve konírny bez oken, se světliky ve střeše. V Březince byla čtyři krematoria, v Osvětimi jedno.

1. Pamatujete si, co jste měla sbaleno ve svém kufru k deportaci?

Kufr mi balila maminka a bylo v něm hlavně oblečení a několik drobných balíčků sušených potravin. K tomu jsem si přibalila kalendářik, několik tužek a čtyři knihy: Mathésiovy Zpěvy staré Číny, Máchův Máj, Nerudovy Balady a romance a Čechovy Písně otroka, ty mi ale sestra z kufru vyndala, bála se, že je to provokační.

2. Kolik lidí bylo průměrně v transportech?

V prvních pěti transportech po tisíci lidech, ty jely do Lodže, další pak do Terezína.

3. Jaký byl váš první dojem z koncentračního tábora?

První dojem z koncentračního tábora byl děsivý. Mysleli jsme, že jedeme, jak nám řekli, někam na práci. Jeli jsme přeplněným dobytčím vagónem a střídali jsme se u malého, jen částečně otevřeného okénka. Zrovna jsem u něj stála já, když vlak začal zpomalovat a já jsem vykřikla. „Jsme v Osvěčíně!“. Vlak zastavil, prudce otevřeli vchod a za velikého křiku, nadávání, mlácení a štěkotu psů jsme museli vyskakat, s sebou jsme si nic nesměli vzít. Hned nás třídili po pětících na muže a ženy a museli jsme předstoupit před všemocného doktora Mengeleho, který nám ukazoval vpravo a vlevo - do tábora a do plynu. Pak nás dovedli do sprch, oholili a dali „šaty“. Samozřejmě bez výběru, jak to bylo na hromadě. Pak nás dovedli před nějaký barák, kde jsme museli několik hodin stát. Starší vězenkyně (ne léty, ale délkou pobytu v táboře) nás chodily informovat, že odchod z lágru je jen komínem...

4. Co jste dostávali v ghettu a v táboře k jídlu?

V ghettu se dostávala v poledne polévka, bochník chleba na 8 dní a přiděl jídla přibližně na 14 dní, což bylo na den 2-3 dkg cukru, 2-3 dkg mouky, 1 dkg margarínu, 1,5 dkg brambor... Brambory a zelenina se fasovaly na delší období, na dva až tři měsíce, většinou ve stavu nahnílém, brambory v zimě zmrzlé...

V Birkenau jsme dostávali ráno jakousi kávovinu, v poledne řídkou polévku, někdy v ní plaval i brambor. Pozdě odpoledne byl kus chleba, asi 20 dkg, s malou kostičkou tuku, nebo s troškou marmelády, případně kouskem sýra a zase melta, nebo kávovina... V Birkenau nám dávali polévku do jediné nádoby pro tři, čtyři , nebo i pět lidí...Samozřejmě bez příboru.

5. Měli jste v táboře vůbec pojem o čase a jaký je den a měsíc?

Pojem o čase nám umožňoval denní řád - začátek a konec pracovní doby, oběd atd. V ghettu měli někteří lidé ještě hodinky. V koncentračním táboře jsme nic, kromě toho, co jsme měli na sobě, nevlastnili. Čas jsme odhadovali podle denního řádu - budiček, přiděl jídla, nástupy... Odhad času v rozmezí týdne, měsíce byl těžší, většinou to ale vždycky někdo věděl. Také lidé z nových transportů měli přehled o čase. Některé lidi - příliš vyčerpané - to už nezajímalo.

Měla jsem náramkové hodinky a v ústech jsem je propašovala až do Birkenau. Pak jsem si uvědomila, že mě mohly a ještě mohou stát život, a věnovala jsem je jedné blokové. Při výdeji jídla jsem za ně dvakrát dostala hustější polévku.

6. Jak to vypadalo v nemocnici?

Ani v ghettu, ani v táboře jsem v nemocnici nebyla. Z vyprávění vím, že nemocnice vypadaly podobně jako v normálním životě. Byl tam ale velký nedostatek místa, málo postelí, chyběly léky a zřejmě i jídla bylo méně. Prý tam bývali velmi obětaví lékaři. Bohužel se z nemocnic často vybíralo do plynu.

7. Jak to vypadalo s chozením v koncentračním táboře?

Měla jsem v ghettu kamaráda z Prahy. Dokonce jsme ze začátku bydleli v jedné místnosti, bylo nás tam 35. Chodívali jsme spolu po ulicích ghetta a snažili se porozumět tomu, co nás obklopovalo. Mně bylo 13 let, Pavlovi 15. Pak nás přestěhovali a začali jsme pracovat. Potkávali jsme se ještě ve frontách na přiděly jídla a někdy jsme si sedli někde na schody a chvíli si ještě povídali. Potom Pavel dostal tuberkulózu a břišní tyfus a zemřel.

8. Mysleli jste někdy na vzpuru?

Na vzpuru se myslelo v každém ghettu a v každém lágru. Protože ale nebyly zbraně, nebo jich bylo málo a lidé byli vyčerpaní, uskutečnila se vzpura jen v několika málo ghettech a ihned byla krvavě potlačena. Varšavské ghetto bojovalo asi 6 týdnů.

9. Jak se teď, po čase, cítíte?

Nejsem si jistá, zda dobře rozumím otázce. Jistě nejde o zdravotní stav. Koncentráky a ghetta se podepsaly na každém - na těle i na duši - a nejde to úplně vymazat. Je ale možné - a nutné - vyvodit závěry pro zbytek života a pokusit se s tím vyrovnat. To jde mnoha způsoby a je to velká dřina, mnoholetá. My jsme se s maminkou vrátily dvě z osmnáctičlenné širší rodiny (dědeček, strýcové, tety, sestřenice, bratrance). Z devíti dětí jsem se vrátila jen já.

Bylo strašně těžké pochopit, že se něco takového může stát, a je to nesmírně zavazující pro celý život. Většinou si pak člověk vytvoří jiné životní hodnoty, jiný vztah k lidem, zvířatům i věcem.

10. Převládají ve vás šťastné vzpomínky?

Ghetto i koncentráky, ve kterých jsem byla, byly příliš těžké, zlé. Mám ovšem šťastnou vzpomínku z ghetta, když maminka unikla výběru do plynové komory. A z Birkenau, kde byla vyřazena na zplynování, ale podařilo se jí ke mně vrátit. Byly jsme ale odloučeny od mé sestry a bylo mi jasné, že navždy. Takže štěstí uprostřed velké tragédie.

Bylo ale několik hezkých chvil - když jsme si mohly zpívat nebo vyprávět, když jsem se v Birkenau a potom v Belsenu sešla s přítelkyněmi z ghetta, které přežily a dosud se setkáváme, když jsem se mohla dívat na kvetoucí vřes v Belsenu...

Akrostich

inspirovaný jménem Hana Brady

Hodná dívka šťastná byla
A pak se stala katastrofa
Nacisté jí rodiče vzali
A s bratrem zůstali tu sami
Brzy si pro ně taky přišli
Různé věci si sbalili
A když tam dorazili...
Dosud jsme víc nepřečetli...
Y je také skoro na konci...
Anna Utjaganová

Hnědé vlasy vlály ve větru, byla zima,
Ale Hana to nevnímala,
Nemyslela na to, co se děje,
Ale stále myslela na své rodiče a bratra.
Byla od nich odloučená navždy,
Ráda by je znovu viděla,
Ale už se to nikdy nestalo.
Den ubíhal pomalu...
Yzopové keře zvadly...
Sofie Němečková

Hana je jméno mé
Ale můj příběh je smutný
Nemusíte kvůli mně plakat
Aneb mě už nic nebolí
Bolest má byla psychická
Radost jsem také zažila
Ale můj život nebyl zbytečný
Dobří lidé se poučí
Y(I) když už nežijí, žijí v srdcích utlačovaných...
Damián Farkaš

Hana si nese kufr
Ale nechce do vlaku
Nechtěla opustit tátu
A nechtěla ani válku
Bradu měla hladkou
Rachot kol na kolejích
A poté se vlak rozjel
Divy světa byly
Y(I) skoro na popel...
Jakub Káš

Hodná malá holčička
A chytrá byla, stále se jí stýskalo a skoro vůbec
Nechtěla nic, protože se jí stýskalo po mamince
A tatínkovi
Bydlela pak s Jiříkem a se strejdou a tetou
Ráda četla
A hrála si s Jiřím
Dostala od maminky dopis
Y(I) dárky...
Robin Vo

Hrůza a nenávisť je všude
Osamělost dusí
Lítost mám v srdci
Opuštěnost duší
Krev mi v žilách tuhne
Ale slzy chybí
Utéci se nedá
Sny můžeme snít
Trpět a být...
Sofie Němečková

Hana Brady
Odčítala den ode dne
Lupiči!!! Sebrali jí život a
Obrali o vše ještě před smrtí. Do
Ciferníku bych jim nejradši dal
Ale ještě předtím, než to
Udělám, ať
Si prožijí
To, co musela Hana...
Jakub Hruška

Holé větve stromů
A na nich havrani
Na cestu domů
Ani pomyšlení
Brána se zavřela
Rytíři v brnění
Avšak již bez koní
Domov je daleko
Y(I) když se zachtělo...
Jonáš Kubát

Hrana jim zazvoní
Okolo hřbitova
Letí sám krkavec
Okolo tábora
Co jsi to dopustil
Avšak lítost marná
Učinit pokání
Soucít je na místě
To strach tě deptá...
Jonáš Kubát

Hodná milá holčička
Asi v ní je malá dušička
Nehodní lidé ji zajali
A její mladá léta zkazili
Bratr Jiří ji na cestě
provázel
Ruku v ruce
A náhle vlak zastaví
Davy lidí z něj vycházejí
Y(I) Hana a Jiří a ostatní je
následují...

Petra Šimanová

Hrozné věci, hrozné hříchy
O bezpečí připravili všechny
Laskaví a skuteční
Od Hitlera bezmoc a utrpení
Kdo se mu postaví?
A zbaví zemi nářku
Určitě ti skuteční
Silní a udatní
Ti Hitlera zaplaší

Petra Šimanová, Kateřina Slavíčková

Holčička jménem Hana
O rodinu přišla
Litovala všechny, kdo byli jako ona
Osamělí a bezmocní
Koukala se z okna
A viděla, jak její kamarádi byli
U parku a hráli si
Strašně zesmutněla
Taky by si chtěla hrát...

Julie Tran

Hvězda paní Vaňousové

Vybráno ze slohových prací...

prosinec 2008

Alternativní konec příběhu

... Izraelské slunce svítí. Je léto 2008. Na terase bílého domku sedí stará žena, spí. V zahradě kolem voní granátová jablíčka, citróny a pomeranče. Po cestičce přibíhá malá holčička, stará žena se prudce vzbudí.

„Měla jsi ošklivý sen, babičko?“, ptá se holčička.

„Ne, to nebyl sen, byla to skutečnost,“ říká stará žena, „snad se už nikdy nebude opakovat.“...
Sofie Němečková

Dopis Haně

Milá Hano, jmenuji se Helena. Občas mi také říkají Hano, protože jsem své jméno nevyslovila pořádně. Je mi 12 let. Narodila jsem se v Praze Podolí, bylo to roku 1996 a v porodnici jsme já a moje maminka dostaly takovou placičku na provázku s číslem 341. Bylo to - na rozdíl od tvého čísla - číslo porodní a ne deportační...
Helena Horáková

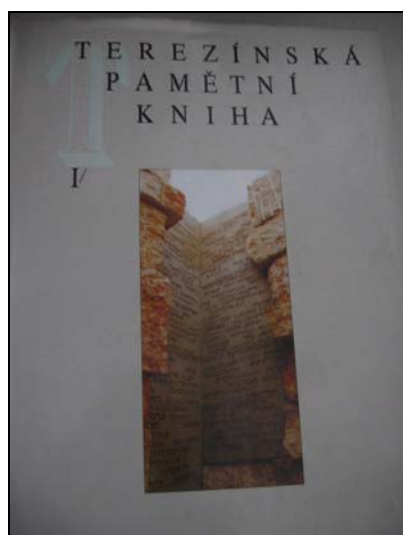
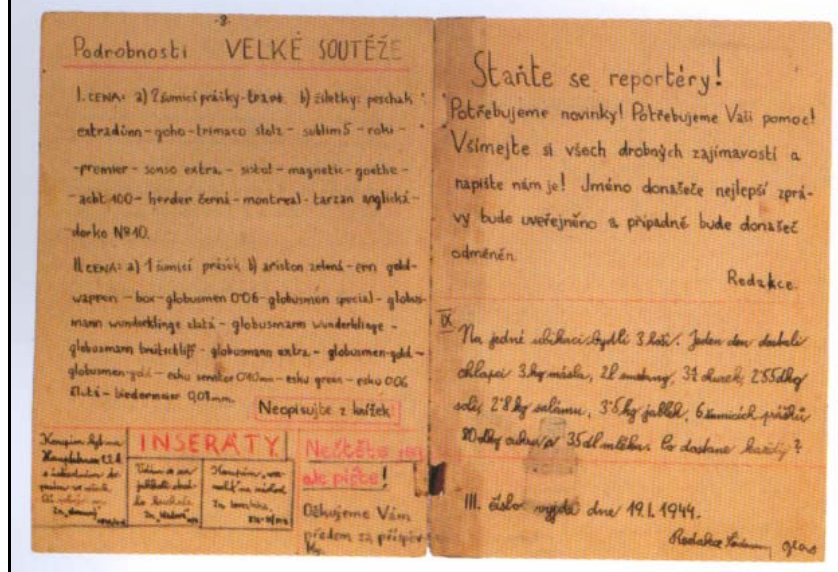
Dílna Hanin kufřík ve VKC ŽM

9. ledna 2009

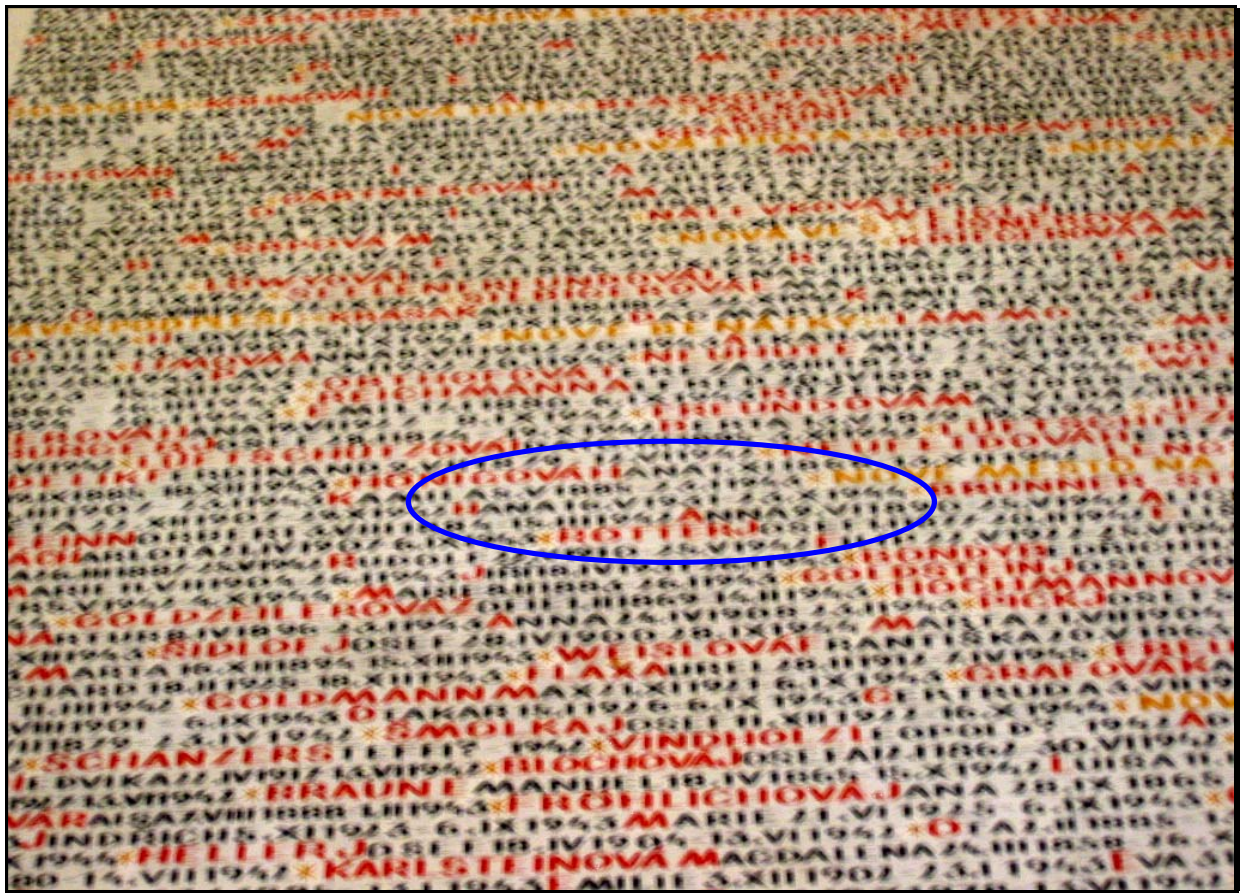

Hanin kufřík

Pracovní sešit k dílně
Vzdělávacího a kulturního centra
Židovského muzea v Praze

1899	☆ 7. 5. 1856	☆ 22. 4. 1877
1942 Treblinka	▼ Terezín 27. 5. 1942	▼ Terezín 7. 7.
na	Bondyová Žofie	Brunner Gu
191	☆ 26. 7. 1859	☆ 28. 3. 18
1944 Osvětim	▼ Terezín 11. 9. 1942	▼ Terezín 24
	Bradyová Hana	Březnová M
	☆ 16. 5. 1931	☆ 30. 10.
2 Treblinka	Et - 23. 10. 1944 Osvětim	Bw - 19. 10
	Braun Aron	Buchsba
ublin	☆ 14. 11. 1856	☆ 13. 12.
	▼ Terezín 29. 7. 1942	Es - 19. 10
	Braun Otto	Buchsba
ublin	☆ 24. 5. 1928	☆ 5. 5.
	Az - 25. 5. 1942 Lublin	Bw - 19.

Jméno Hany na zdi Pinkasovy synagogy

Osobní příběhy

V této kapitole naleznete vybrané fotografie, korespondenci, kresby či jiné dokumenty k postavám, se kterými pracují jednotlivé skupinky. V každé složce, které jednotlivé skupinky dostanou, jsou tyto materiály zařazeny ve větším rozsahu.

Pracujte s materiály, které se nacházejí ve Vaší složce, a sepište na jejich základě příběh své postavy, případně sourozenců či celých rodin. Při sestavování příběhu Vám pomohou otázky, vložené do Vaší složky. Nebojte se použít svou fantazii, i z obrázků se dá mnohé vyčíst. Svůj příběh můžete i zdramatizovat.

Martin Glas

Ve třech letech

Po návratu z Terezína s Petrem Seidemmannem a Wolfgangem Baumem

Maturitní foto

Se synem Danielem

V roce 2003 na výstavě „Anna Franková – odkaz pro současnost“ v Litomyšli

9

Pan Martin Glas s originálem své žluté hvězdy

Týmová práce

Prezentace skupinového pátrání

Beseda s paní Vaňousovou

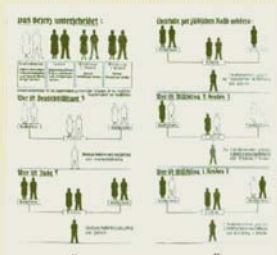
Hvězdy bez hranic

„Ghetto beze zdí“

Nejprve Vám na tabuli promítneme nejdůležitější události předcházející **holocaustu/šoa**, znění tzv. norimberských zákonů a seznam protižidovských vyhlášek a nařízení, jak byly uváděny v platnost v Protektorátu Čechy a Morava od března 1939 do listopadu 1941, kdy byly vypraveny první transporty do Terezína. Pozorně je sledujte, neboť s nimi budete v následující aktivitě pracovat.

Nejprve si přečtěte otázky v této kapitole:

Jak se nazývaly dva zákony týkající se židovských obyvatel tzv. třetí říše a kdy vznikly?

Kolon o židovském občanství a zákon na ochranu německé krvi a německé cti.

Nacistické schéma židovského a smíšeného pávodu

Zapište si ta protižidovská nařízení a vyhlášky přijatá v Protektorátu Čechy a Morava mezi březnem 1939 a listopadem 1941, která pokládáte za nejtvrdší nebo která Vám naopak znějí nejnesmyslněji či ta, která Vás z nějakého důvodu zaujmou.

zákaz vycházet z domu po 10:00 ráno
zákaz navštěvovat sportovní
zákaz navštěvovat kin a divadla
zákaz chodit hotelů
zákaz používat na ulici
zákaz odvádět židovský průkaz
zákaz mít na zádech žude
zákaz odříkat citů

Protektorátní peníze a přidělové lístky

(soukromá sbírka I. H.)

<p>XIV h 1 Nährmittelfarte Lístek na požívatinu</p>		<p>XIV h 1 Nährmittelfarte Lístek na požívatinu</p>	
<p>XIV Ausgabe • vydání 1</p>		<p>LANDESBEHÖRDE IN PRAG • ČESKÝ ÚŘAD V PRAZE</p>	
<p>Gültig vom 30. IX. - 27. X. 1940</p>		<p>Platz od</p>	
<p>Nährmittelfarte und Zuckertarte Lístek na požívatinu a lístek na cukr Böhmen und Mähren Čechy a Morava</p>			
<p>Name <i>Marie Prokova</i> Jméno</p>		<p>1 XIV Zucker - cukr 30. IX. - 6. X. 1940</p>	
<p>Wohnort <i>Horades Král</i> Bydliště</p>		<p>2 XIV Zucker - cukr 7. X. - 13. X. 1940</p>	
<p>Straße <i>Plešská 486</i> Ulice</p>		<p>3 XIV Zucker - cukr 14. X. - 20. X. 1940</p>	
<p>Ohne Namens- eintragung ungültig. - Nicht übertragbar! Sorgfältig aufbewahren!</p>		<p>4 XIV Zucker - cukr 21. X. - 27. X. 1940</p>	
<p>XIV f 3 Nährmittelfarte Lístek na požívatinu</p>		<p>XIV f 4 Nährmittelfarte Lístek na požívatinu</p>	
<p>XIV f 1 Nährmittelfarte Lístek na požívatinu</p>		<p>XIV f 2 Nährmittelfarte Lístek na požívatinu</p>	
<p>XIV g 3 Nährmittelfarte Lístek na požívatinu</p>		<p>XIV g 4 Nährmittelfarte Lístek na požívatinu</p>	
<p>XIV g 1 Nährmittelfarte Lístek na požívatinu</p>		<p>XIV g 2 Nährmittelfarte Lístek na požívatinu</p>	
<p>Zuteilung auf die Einzelabschnitte erfolgt jeweils nach besonderer Bekanntgabe mit Angabe der Menge und Gültigkeitsdauer. Množství připadající na jednotlivé ústřížky a doba jejich platnosti budou zvláště oznámovány.</p>			
		<p>Runde - Zákazník</p>	
		<p>Mr. HRSAK A SP C.</p>	

Die Bestellscheine für jede Woche sind spätestens bis zum Freitag der Vorwoche beim Lieferanten abzugeben.

Objednací listky pro každý týden musí být odevzdány dodavateli nejpozději v pátek předcházejícího týdne.

XIII. Ausgabe 16. vydání

Gültig vom Plati od

2. IX. - 29. IX. 1940

Milch-Karte
Lístek na mléko

Böhmen und Mähren Cechy a Morava

Name *Procházka Marie*
Jméno

Wohnort *Obřadice Mělnického*
Bydliště

Straße *Slavobřežská 486.*
Ulice

Ohne Namensentragung ungültig.
Nicht übertragbar!
Sorgfältig aufbewahren!

Bez vepsání jména neplatná.
Nepřenosná!
Pečlivě uschovávat!

Stunde - zákazník

Nr.
čís.

1	1/4 l Mléko mléka 2. IX. 1940	8	1/4 l Mléko mléka 9. IX. 1940
2	1/4 l Mléko mléka 3. IX. 1940	9	1/4 l Mléko mléka 10. IX. 1940
3	1/4 l Mléko mléka 4. IX. 1940	10	1/4 l Mléko mléka 11. IX. 1940
4	1/4 l Mléko mléka 5. IX. 1940	11	1/4 l Mléko mléka 12. IX. 1940
5	1/4 l Mléko mléka 6. IX. 1940	12	1/4 l Mléko mléka 13. IX. 1940
6	1/4 l Mléko mléka 7. IX. 1940	13	1/4 l Mléko mléka 14. IX. 1940
7	1/4 l Mléko mléka 8. IX. 1940	14	1/4 l Mléko mléka 15. IX. 1940

22	1/4 l Mléko mléka 23. IX. 1940	15	1/4 l Mléko mléka 16. IX. 1940
23	1/4 l Mléko mléka 24. IX. 1940	16	1/4 l Mléko mléka 17. IX. 1940
24	1/4 l Mléko mléka 25. IX. 1940	17	1/4 l Mléko mléka 18. IX. 1940
25	1/4 l Mléko mléka 26. IX. 1940	18	1/4 l Mléko mléka 19. IX. 1940
26	1/4 l Mléko mléka 27. IX. 1940	19	1/4 l Mléko mléka 20. IX. 1940
27	1/4 l Mléko mléka 28. IX. 1940	20	1/4 l Mléko mléka 21. IX. 1940
28	1/4 l Mléko mléka 29. IX. 1940	21	1/4 l Mléko mléka 22. IX. 1940

Angemeldet bei
Ohlâsen u

J. OHLEBNÝ
Maloprodávce tabáku

(Stempel des Tabakkleinverschleißers)
(Razítko maloprodavače tabáku)

Zigaretten cigarety	Zigarren doutníky	Verbraucher Spotřebitel
Pfeifentabak dýmkový tabák		Nr. čís.

Angemeldet bei
Ohlâsen u

J. OHLEBNÝ
Maloprodávce tabáku

(Stempel des Tabakkleinverschleißers)
(Razítko maloprodavače tabáku)

Zigaretten cigarety	Zigarren doutníky	Verbraucher Spotřebitel
Pfeifentabak dýmkový tabák		Nr. čís.

Ohlasy... bezprostředně po...

Moc se mi líbily prezentace a všechny obrázky. Zase jsme se dozvěděli o dalším pravdivém příběhu z II. světové války a mohli jsme ho prezentovat před třídou. Od spolužáků jsme se dozvěděli další pravdivé příběhy jiných dětí. To vše mě moc bavilo, vůbec nejlepší byla beseda, protože dozvědět se vše od někoho, kdo to sám zažil - víc už si snad ani nemůžeme přát. Popravdě musím říct, že tohle byl náš doposud nejlepší „výlet“...

Damián Farkaš

Program se mi líbil moc. Nejvíce jsem ocenila, že i přes takovou špatnou hygienu, hlad a mučení si někdo pořád dokázal vesele zpívat. Doufám, že mě nic takového nepotká. Kdo to přežil, tak stejně měl zničený život, protože nikdo si to nezaslouží.

Lucie Hladová

Velice mě zaujaly příběhy dětí, o kterých jsme četli, a přemýšlel jsem nad tím, jaké to asi je, něco takového zažít. Při poslechu paní Evy Vaňousové mi přišlo úžasné, jakým způsobem o svých zkušenostech mluví a kolik humorných vzpomínek vyjmenovala. Přesto jsem v jejím hlase cítil to utrpení a hrůzu, které zažila. Později v Pinkasově synagoze jsem viděl různé lidi, kteří s údivem zírali na zdi, někteří z nich možná mezi těmi nespočetnými jmény na zdech hledali příbuzné. Najednou jsem si začal uvědomovat, kolika lidí se události II. světové války týkají a kolik lidí zajímají. „Výlet“ se mi velice líbil a myslím si, že jsme se všichni něco přiučili, ale co, to záleží na každém z nás.

Viktor Benhart

Líbilo se mi to opravdu hodně. Na mě to bylo dlouhé úplně přesně a ani chvíli jsem se nenudil, protože to bylo zajímavé. Nejvíce jsem ocenil šanci se tam dostat. Ta paní, co přišla, to úplně nádherně vyprávěla, já ji hrozně obdivuji, protože já bych to takhle nedokázal. Toto bylo asi nejlepší ze všech výletů, na kterých jsme za I. pololetí byli. Paní nám dokonce poslala kolovat svou pravou židovskou šestcípou hvězdu, kterou nosila povinně na oblečení. V Pinkasově synagoze jsme našli jméno Hany Brady. Zdálo se, jako by tam bylo nekonečno jmen. Bylo jich 77297. Na židovském hřbitově je přes 12000 náhrobků, jsou na nich kamínky, ne kytky.

Jakub Káš

Přišla Eva Vaňousová, která přežila celou světovou válku a celé nám to převyprávěla a ukázala nám svou židovskou hvězdu. Byl to zážitek, protože už ji asi v ruce držet nebudu. A byli jsme v Pinkasově synagoze, kde je napsáno 77297 jmen těch, kdo nepřežili.

Sarah Červená

Velice mě zaujalo vyprávění a prezentace. Krutost k Židům byla obrovská a hrůzná. Líbila se mi možnost zpracovat příběh. Dále bych ocenil prohlídku synagogy a hřbitova, který asi pro Židy hodně znamená.

Antonio Janeček